

Fjällkalendern

Upptäck naturens kalender

Foto: Peter Rosen, Lappland Media

Ladda hem appen Fjällkalendern och låt forskning bli en del av ditt fjälläventyr!

I Fjällkalendern följer vi växternas utveckling under året; från första blom- och bladknopp, via lövsprickning, blomning och bärmognad till höstlövens brinnande färger. Skälet är att vi behöver förstå hur fjällvärlden påverkas av klimatförändringen. Vi behöver din hjälp i denna forskning! Förändringar i naturens kalender är kanske det tydligaste tecknet på hur ett varmare klimat påverkar naturen.

Olika arter och faser påverkas på olika sätt, och det ser olika ut i olika delar av landet. Därför behöver vi många observationer från många platser i fjällvärlden. Du kan hjälpa till genom att göra observationer av växter där du befinner dig och rapportera in dina observationer med appen Fjällkalendern. Genom att vi hjälps åt kan vi följa naturens kalender för många arter under hela säsongen.

UMEÅ
UNIVERSITET

POLARFORSKNINGS
SEKRETARIATET
SWEDISH POLAR RESEARCH SECRETARIAT

Länsstyrelserna

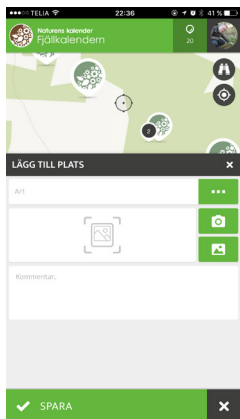
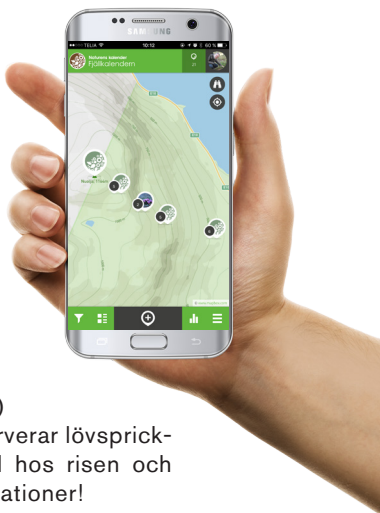

FORSKA MED FJÄLLKALENDERN –

Ladda hem appen Fjällkalendern, registrera dig i appen och logga in. Nu kan du ge dig ut och göra observationer, som bidrar till forskningen om naturens kalender och klimatförändringen.

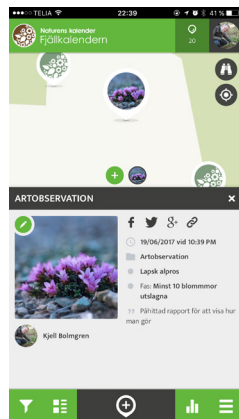
VÄXTERNAS OLIKA FASER – Undersök hur långt växterna kommit i sin utveckling! Vi vill få in data på både bladens, blommornas och bärens utveckling. Förutom att de är vackra är de betydelsefulla för humlor, björnar, renar och älgar. Hur långt har blomningen, bärmognaden och bladutvecklingen kommit? Ut och spana!

OMTYCKTA ARTER – Fjällen rymmer många vackra och viktiga arter. Vi har valt ut ett mindre antal arter (se nästa sida) för att detta forskningssamarbete ska bli effektivare. Vi observerar lövsprickning och höstlövsfärger på träd, ris och gräs, bärmognad hos risen och blomning på de flesta. Vi ser fram emot att få in dina observationer!

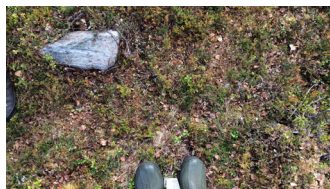

HITTA NYA VÄXTER – När du startar appen visas en karta med alla observationer som redan rapporterats in. Hårkorset visar var du befinner dig. Om du är på en ny plats eller har hittat en ny art kan du rapportera in en ny egen observation. Klicka på STORA PLUS-knappen nedanför kartan och fyll i uppgifterna om ditt fynd!

HITTA ANDRAS VÄXTER – Leta upp och uppdatera andras observationer! Vad har hänt sedan sist? Använd kartan för att se när du är framme vid någon annans observation. Klicka på den och sedan på LILLA plusknappen i kartan.

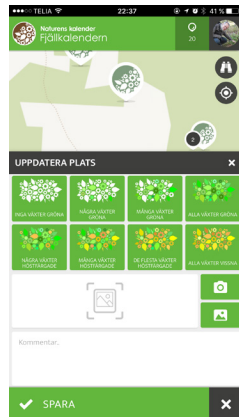

FOTOSTOLPAR – Vi har satt upp ett antal "fotostolpar" ute i naturen. De har en särskild symbol på kartan och är lätta att hitta i naturen. Vid "fotostolpen" ska du ta en bild av markvegetationen: **1.** Gå fram till en foto-

stolpe. **2.** Klicka på symbolen på kartan. **3.** Placera din kamera vid markeringen på stolpen och ta en bild rakt ner av marken. **4.** Klicka sedan på den av de åtta illustrationerna som bäst beskriver hur det ser ut på marken där du tog bilden. **5.** Spara.

Forskare analyserar "grönskan" på detta sätt via satellitbilder och webb-kameras och din bild hjälper denna forskning genom att tala om hur det faktiskt ser ut på marken på denna plats.

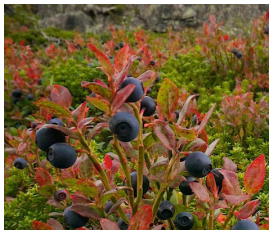
Naturens kalender

Blåbär

Dvärgbjörk

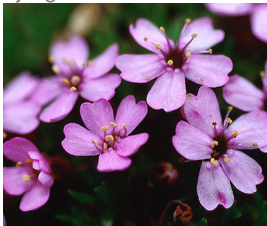
Dvärgvide

Fjällbjörk

Fjällglim

Fjällsippa

Fjällsmörblomma

Kantlång

Krustätel

Lapsk alpross

Lingon

Midsommarblomster

Mjölkört

Nordkråkbär

Ormrot

Purpurbräcka

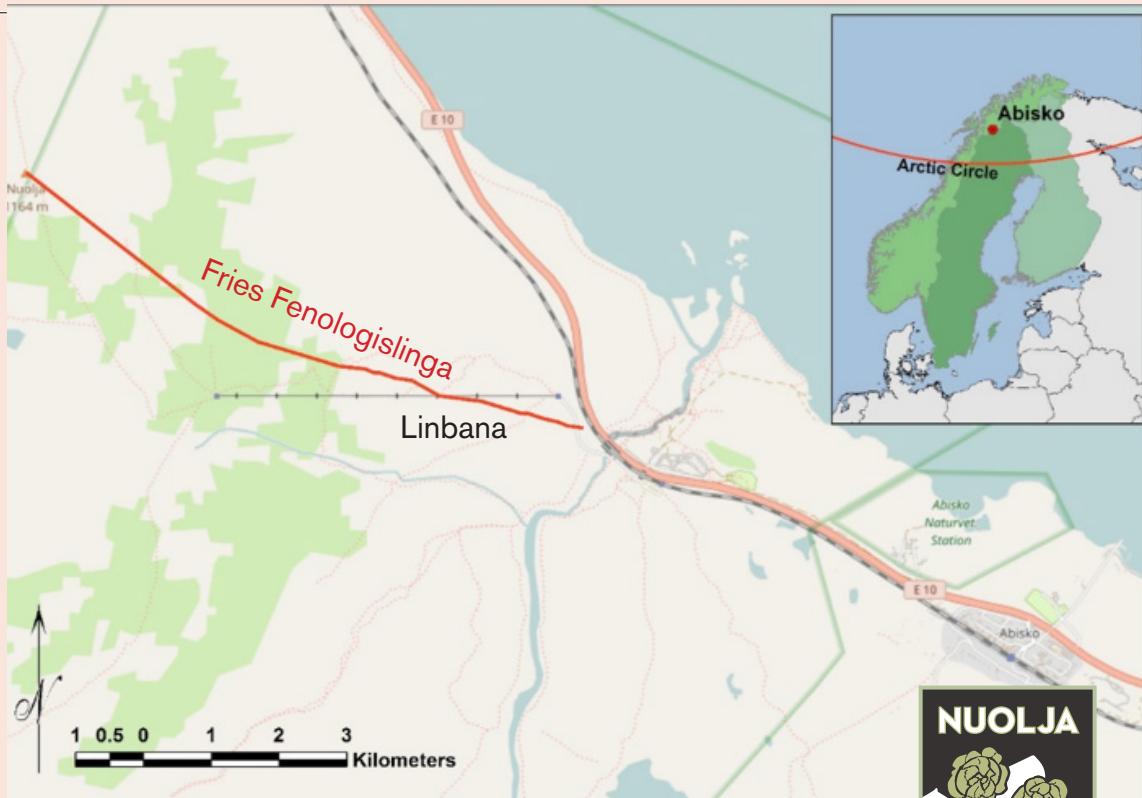

Ripbär

Smörbollar

FJÄLLKALENDERN I ABISKO – När du besöker Abisko kan du delta i forskning som bedrivs vid Abisko Naturvetenskapliga Station. Ladda hem appen Fjällkalendern och leta upp "fenologislingan" på berget Nuoljas sluttning. "Fotostolparna" står längs fenologislingan, men vi hoppas du gör observationer över hela bergssluttningen kring slingan.

För 100 år sedan gjorde stationsföreståndaren Thore Fries observationer av naturens kalender längs och omkring fenologislingan. Han gick sin runda var femte dag i tre år!

Nu har forskningsstationen tagit upp denna forskning igen och du är välkommen att delta. Genom att samla in observationer av växter tillsammans med noggranna väderdata och upprepade fotografier under växtsäsongen kan vi studera olika sidor av klimatförändringens effekter. En del studier kan vi göra på enstaka års data, andra kommer att kräva flera decenniers observationer. Tack för att du hjälper till med denna forskning!

Fjällkalendern – som är en del av Naturens kalender – är ett projekt finansierat av det statliga forskningsrådet **Formas**.

Målsättningen med Fjällkalendern är att utveckla en verksamhet för medborgarforskning, som gör det möjligt för både boende och besökare i fjällvärlden att delta i forskning om klimatförändringens effekter i Arktis. **Umeå universitet** leder projektet.

Naturens kalender är en landsomfattande verksamhet där vi samlar in observationer av vårtecken, hösttecken och allt däremellan via appen Naturens kalender, hemsidan www.naturenskalender.se eller via blankett. Du är varmt välkommen att delta där också! Tycker du det är roligt kan du bli en så kallad fenologiväktare. Då får dina observationer ett extra stort värde!

Naturens kalender

